

VZROKI ZA SVETOVNO GOSPODARSKO KRIZO

- Večina evropskih držav je po koncu prve svetovne vojne imela velike finančne težave.
- ZDA pa so imele boljši gospodarski položaj

- Ameriška proizvodnja je v dvajsetih letih močno porasla.
- Razni pripomočki so postajali cenejši in dostopnejši.
- Trgovci so z oglasi privabljali kupce.
- Lahko so najeli posojila.

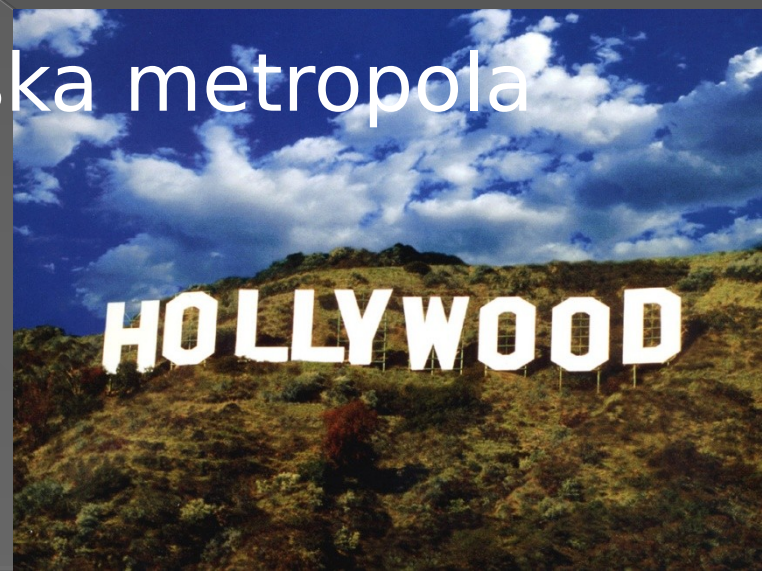
Zlata dvajseta leta

- Življenjski cilj za Američane je bil imeti hišo, obilo hrane in dobro službo.
- Zapravljali so denar za zabavo in lagodno življenje.

Ameriški delavci

- Veliko si jih ni moglo privoščiti hiše ali avta.
- V ZDA so se preselili iz Evrope ali iz južnega dela Amerike.
- Njihova najljubša zabava je bila obisk filmskih predstav.
- Hollywood je postal filmska metropola sveta.

- V ZDA je bila prepovedana prodaja alkohola.
- Začeli so se ukvarjati z prepovedano prodajo.
- Iz skupin ljudi, ki so se ukvarjale z nelegalno prodajo alkoholnih pijač so nastale **mafijske združbe**

Vzroki za krizo

- Svetovna ekonomska rast je slonela na uspešni rasti ameriškega gospodarstva.
- Ljudje so upali, da bodo hitro obogateli.
- Kupovali so delnice na borzah.
- Cene delnic so bliskovito naraščale.

- 24. oktobra 1929 je v ZDA prišlo do **zloma borze na Wall Streetu**.
- Vsi so želeli prodati svoje delnice, a jih nihče ni želel kupiti.
- Cene delnic so strahovito padale.
- Mnogo ljudi je ostalo brez premoženja.

- ZDA so doživele veliko gospodarsko krizo.
- Bankrotiralo je veliko bank in podjetij.
- Ker so bile vse države povezane z gospodarstvom ZDA, se je kriza kmalu razširila po vsem svetu.

Posledice krize

- Kriza je bila posledica raznih slabosti v ameriškem gospodarstvu:
 - ~ nepravilna razdelitev bogastva med prebivalci
 - ~ prevelika proizvodnja kmetijskih in industrijskih izdelkov
 - ~ zmanjšanje povpraševanja po izdelkih na trgu.

- Trgovci niso mogli prodati blaga, zato so preklicali naročila za novo blago.
- Podjetja so problem reševala tako, da so odpuščala delavce, ki jih niso mogli plačati.
- Brezposelni niso imeli denarja, da bi vrnili posojila, zato so banke začele propadati.
- Na borzah so bile špekulacije.

Franklin D. Roosevelt

- Izhajal je iz bogate družine in je bil odvetnik.
- Leta 1933 je postal predsednik ZDA.
- Bil je govornik, optimist in nasprotnik fašizma.

- Leta 1933 je Roosevelt predstavil program reform, ki se je imenoval **New Deal**:
 - ~ javna dela za zmanjšanje brezposelnosti
 - ~ nove vladne agencije za posojila
 - ~ velik del državnega proračuna je bil namenjen socialni politiki
 - ~ novi ukrepi so spremenili in nadzorovali delovanje borze.

- Začelo se je počasno okrevanje ameriškega in svetovnega gospodarstva. New Deal je spremenil ameriški gospodarski sistem.

- V Veliki Britaniji so se z reformami uspeli prebroditi skozi težka krizna leta.
- V Franciji so ohranili demokracijo.
- V nekaterih evropskih državah so ljudje podpirali nove voditelje, ki so obljubljali popravo krivic in boljšo prihodnost.

- Tako si je gospodarstvo v letih 1934-1937 polagoma opomoglo.